

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแบบแผนสุขภาพและปัญหาสุขภาพของผู้สูงอายุ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นผู้สูงอายุ ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ไม่จำกัดเพศ และอาศัยอยู่ในเขตกิ่งอำเภอหนองหม้อม จังหวัดสงขลา โดยอาศัยอยู่นานเกิน 6 เดือน

2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้สูงอายุที่มีคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้นจำนวน 220 คน ซึ่งกำหนดโดยการคำนวณจาก 20 เท่าของจำนวนตัวแปรที่ศึกษา หลังจากนั้นผู้วิจัยได้เลือกตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละขั้นดังนี้

2.1 เลือกหมู่บ้านที่มีจำนวนผู้สูงอายุประมาณ 50 และ 60 คน มาตำบลละ 1 หมู่บ้าน

2.2 เลือกผู้สูงอายุจากแต่ละหมู่บ้าน โดยหมู่บ้านที่มีจำนวนผู้สูงอายุประมาณ 50 คน เลือกผู้สูงอายุมาจำนวน 25 คน และหมู่บ้านที่มีผู้สูงอายุประมาณ 60 คน เลือกผู้สูงอายุมาจำนวน 30 คน

ผลการเลือกได้จำนวนตัวอย่างในแต่ละตำบลและหมู่บ้าน ดังแสดงในตาราง

ตำบล	หมู่บ้าน	จำนวนตัวอย่าง
1. คลองหรีง	1. บ้านคลองหรีง	25
	2. บ้านต้นปริง	30
2. หุ้งขม้น	1. บ้านนาทองสุก	25
	2. บ้านลานไทร	30
3. พิจิตร	1. บ้านคลองบัววง	25
	2. บ้านโคกหัง	30
4. นาหม่อม	1. บ้านหุ้งข้อม	25
	2. บ้านหุ้งโคนค	30

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างเครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบประเมินสภาพ โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1.1 ศึกษาแนวคิดแบบแผนสุขภาพของกอร์คอน

1.2 ศึกษาแบบแผนสุขภาพของผู้สูงอายุทั้งจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัย

1.3 สร้างเครื่องมือเป็นแบบประเมินสภาพ โดยแบ่งเนื้อหาเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุ

ส่วนที่ 2 ปัญหาสุขภาพของผู้สูงอายุ

ส่วนที่ 3 การประเมินผู้สูงอายุตามแบบแผนสุขภาพ

2. การหาความตรงตามเนื้อหาของแบบประเมินสภาพ ผู้วิจัยได้นำ

แบบประเมินสภาพที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดแบบแผนสุขภาพและผู้สูงอายุ จำนวน 3 ท่าน ทำการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของแบบประเมินสภาพ หลังจากนั้นได้นำแบบประเมินสภาพมาแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิโดยคัดลอกความเห็นที่ตรงกัน 2 ใน 3 ของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งภายหลังจากการปรับปรุงแก้ไขได้แบบประเมินสภาพซึ่งประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์และแบบสังเกต/ตรวจร่างกาย ซึ่งมีทั้งคำถามปลายเปิดและปลายปิด รวมทั้งหมด 86 ข้อ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุ จำนวน 7 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ปัญหาสุขภาพของผู้สูงอายุ จำนวน 2 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบประเมินผู้สูงอายุตามแบบแผนสุขภาพ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) แบบแผนการรับรู้และการดูแลสุขภาพ ประกอบด้วย การซักประวัติจำนวน 11 ข้อ การสังเกตจำนวน 2 ข้อ

2) แบบแผนอาหาร ประกอบด้วย การซักประวัติจำนวน 10 ข้อ การสังเกตและการตรวจร่างกาย จำนวน 6 ข้อ

3) แบบแผนการขับถ่าย เป็นการซักประวัติจำนวน 5 ข้อ

4) แบบแผนกิจกรรมและการออกกำลังกาย ประกอบด้วย การซักประวัติจำนวน 3 ข้อ การตรวจร่างกาย จำนวน 5 ข้อ

5) แบบแผนการนอนหลับ เป็นการซักประวัติจำนวน 5 ข้อ

6) แบบแผนสติปัญญาและการรับรู้ ประกอบด้วย การซักประวัติจำนวน 8 ข้อ การสังเกตและการตรวจร่างกาย จำนวน 2 ข้อ

7) แบบแผนการรับรู้ตนเองและอัตถิภาวนิยม เป็นการซักประวัติจำนวน 3 ข้อ

8) แบบแผนสุขภาพและสัมพันธภาพ เป็นการซักประวัติจำนวน 7 ข้อ

9) แบบแผนการเจ็บและการเจ็บป่วย เป็นการซักประวัติจำนวน 4 ข้อ

ค
น
า
ค
ิ
ค
ว
า
ม
ร
ี
ย
ใ
้
ร
อ
ง
บ
บ
อ
ิ

- 10) แบบแผนการปรับตัวและความทนทานต่อความเครียด เป็นการชั่งประวัติ จำนวน 3 ข้อ
- 11) แบบแผนคุณค่าและความเชื่อ เป็นการชั่งประวัติ จำนวน 3 ข้อ

3 การทดลองใช้แบบประเมินสภาพ ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินสภาพไปทดลองใช้กับผู้สูงอายุที่บ้านทุ่งตะเคียน ตำบลนาหม่อม จำนวน 10 ท่าน เพื่อดูความเหมาะสมของภาษา ความชัดเจนของเนื้อหา การเรียงลำดับของเนื้อหา และระยะเวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ จากนั้นจึงได้ปรับปรุงแบบประเมินสภาพให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1. ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยออกสำรวจด้วยตนเองพร้อมทั้งจัดทำรายชื่อและแผนที่บ้าน
- 2. ผู้วิจัยเลือกนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 จำนวน 11 คน เป็นผู้ช่วยวิจัย ซึ่งมีคุณสมบัติดังนี้ มีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะในการใช้แบบประเมินสภาพ ความรอบแนวคิดแบบแผนสุขภาพ สามารถพูดและเข้าใจภาษาท้องถิ่นได้ดี
- 3. ผู้วิจัยเตรียมผู้ช่วยวิจัย โดยชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบบประเมินสภาพ วิธีการสัมภาษณ์ การสังเกตและการตรวจร่างกายให้เป็นที่เข้าใจ
- 4. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย จำนวน 11 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ระยะเวลาเก็บข้อมูลประมาณ 1 สัปดาห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดคำนวณเป็นค่าร้อยละ โดยแบบสัมภาษณ์ที่เป็นปลายเปิด วิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ส่วนแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์ด้วยตนเอง